

PASAULES UZSKATS: PAŠNOVĒRTĒJUMS UN REALITĀTE 2013

Latvijas iedzīvotāju ideoloģiskais portrets

2013.gada februāris

Satura rādītājs

1. Galvenie secinājumi	3
2. Ideoloģiskās tipoloģijas monitorings.....	4
2.1. Kreisie vai labējie	4
2.2. Konservatīvie vai liberāļi.....	6
2.3. Valsts galvenie uzdevumi – sociālistisks, konservatīvs vai liberāls pieprasījums	7
2.4. Dažādu ideju īstenošanas vēlamība Latvijā.....	11
PIELIKUMI.....	13
SKDS 2013. gada februāra Latvijas iedzīvotāju aptaujas tehniskā informācija	14
Iedzīvotāju (respondentu) grupu apzīmējumu skaidrojums.....	15
Respondentu sociāli demogrāfiskais profils.....	16
Pētījumu rezultātu statistiskās kļūdas novērtēšanas tabula.....	17

1. Galvenie secinājumi

Pirms aptuveni gada – 2012.gada martā – veiktā pētījuma „Pasaules uzskats: pašnovērtējums un realitāte” (http://populares.lv/images/pdf/latvijas_iedzivotaju_ideologiskais_portrets.pdf) ietvaros tika konstatēts, ka sabiedrībā valda liela neatbilstība starp iedzīvotāju priekšstatiem par to, vai viņu uzskati ir kreisi vai labēji, konservatīvi vai liberāli, un viņu faktiskajām ideoloģiskajām orientācijām. Kopumā neliela daļa iedzīvotāju atzina sevi par kreisi noskaņotiem un par konservatīvi noskaņotiem, taču faktiski šādi orientēta bija aptuveni puse Latvijas iedzīvotāju.

Šajā, 2013.gada februārī veiktā pētījuma ietvaros tika atkārtoti uzdoti jautājumi par iedzīvotāju pašvērtējumu, valsts galvenajiem uzdevumiem un dažādu ideju īstenošanas vēlamību Latvijā.

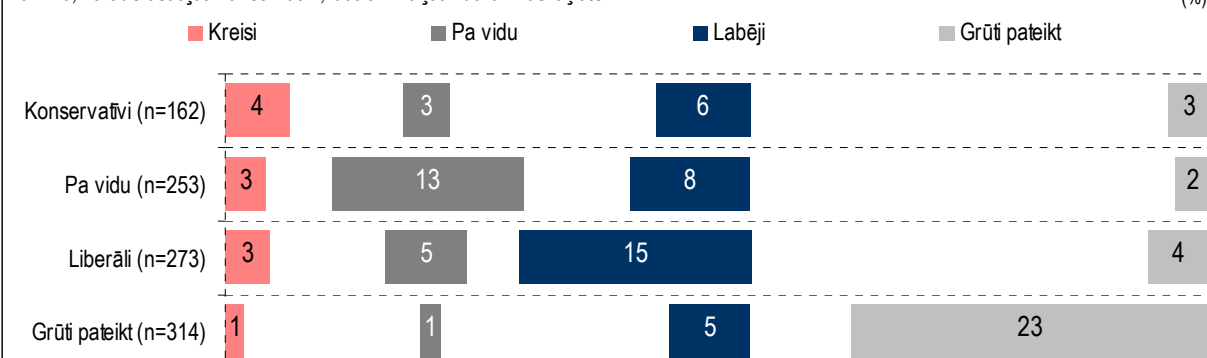
Kā liecina aptaujas dati par iedzīvotāju **ideoloģisko pašidentifikāciju**, salīdzinot ar 2012.gadu, iedzīvotāji ir nedaudz retāk norādījuši, ka viņi ir kreisi noskaņoti (2012.: 16%; 2013.: 11%). Tiesa, arī par labējiem iedzīvotāji sevi ir atzinuši nedaudz retāk (2012.:37%, 2013.: 35%). Savukārt 16% sevi ir atzinuši par konservatīvajiem (tas ir tikpat bieži kā 2012.gadā, kad to arī norādīja 16%), par liberāliem sevi šogad uzskatīja 28%, kas ir nedaudz biežāk nekā pirms gada (26%).

Kopsavelkot rādītājus par sabiedrības pašidentifikāciju, vērojams, ka 4% sevi nodēvējuši par kreisi konservatīvajiem, 6% par labēji konservatīvajiem, bet 3% sevi vienlaikus atzina par kreisi un liberāli noskaņotiem. To, ka ir labēji un liberāli noskaņoti, uzskata 15%.

Iedzīvotāju ideoloģiskā pašidentifikācija

Q: "Domājot par Jūsu uzskatu sistēmu un vērtību orientācijām, vai Jūs vairāk esat kreisi vai labēji noskaņots? Savu vērtējumu, lūdzu, izsakiet 5 punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka Jūs esat pilnībā kreisi noskaņots, bet 5 – ka pilnībā labēji noskaņots.

Un tagad pasakiet vai Jūs sevi vairāk uzskatāt par konservatīvi vai liberāli noskaņotu? Savu vērtējumu, lūdzu, izsakiet 5 punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka Jūs esat ļoti konservatīvi, bet 5 – ka ļoti liberāli noskaņots."

Bāze: visi respondenti, n skatīt

SKDS dati

Lai arī šī gada pētījumā netika detalizēti pētīts **faktiskais ideoloģiskais noskaņojums**, vērojams, ka, lūgti atbildēt, kāds ideoloģiskais modelis viņiem patiktu vislabāk (bet nesaucot to vārdā), aptaujas dalībnieki tāpat kā pirms gada visbiežāk par piemērotu atzina sociālistisko modeli (58%), otrajā vietā atzīstot konservatīvo modeli (28%), bet liberālo pieeju par pieņemamāko atzina tikai 6%. Jāpiebilst, ka, pretēji pašidentifikācijas tendencēm, sociālistiska skatījuma popularitāte ir pieaugusi, kamēr konservatīvismu un liberālismu par sev pievilcīgiem iedzīvotāji atzinuši retāk kā pirms gada.

Savukārt, vērtējot attieksmi pret idejisko strāvojumu **nosaukumiem**, vērojams, ka joprojām vispopulārākā ir sociāldemokrātija (par vēlamu šo ideju īstenošanu atzīst 43%), kam seko liberālisms (36%) un konservatīvisms (25%) (tiesa, visi trīs par vēlamiem atzīti nedaudz retāk kā pirms gada). Sociālismu par vēlamu atzina 24%, kapitālismu – 21%, bet komunismu tikai 8%.

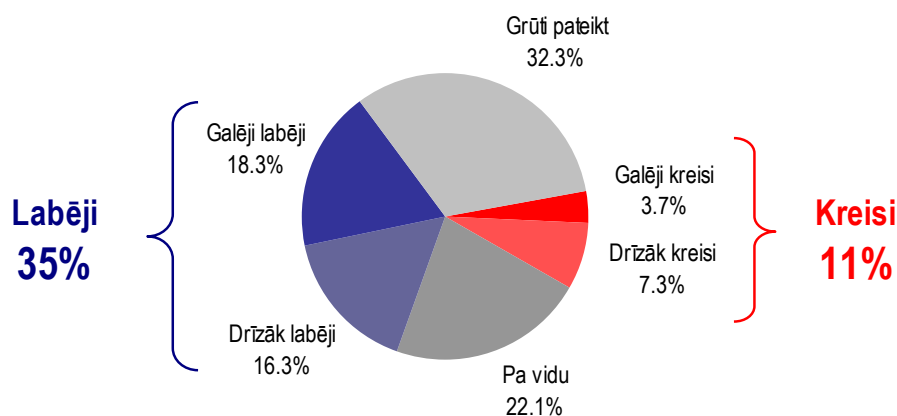
2. Ideoloģiskās tipoloģijas monitorings

2.1. Kreisie vai labējie

2013.gada februārī veiktās aptaujas rezultāti liecina, ka sevi par kopumā labēji noskaņotiem atzina 35% iedzīvotāju, tajā skaitā 18% sevi uzskatīja par galēji labēji noskaņotiem. Ievērojami mazāk – tikai 11% – ir to, kas sevi atzina par kreisi noskaņotiem, tajā skaitā 4% atbildēja, ka ir galēji kreisi noskaņoti. Aptuveni katrs piektais Latvijas iedzīvotājs (22%) norādīja, ka viņi nav ne labēji, ne kreisi noskaņoti, bet „pa vidu”, bet gandrīz katrs trešais (32%) atturējās atbildēt uz šo jautājumu (atbilde „grūti pateikt”).

Kreisie un labējie - pašvērtējums

Q: "Domājot par Jūsu uzskatu sistēmu un vērtību orientācijām, vai Jūs vairāk esat kreisi vai labēji noskaņots? Savu vērtējumu, lūdzu, izsakiet 5 punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka Jūs esat pilnībā kreisi noskaņots, bet 5 – ka pilnībā labēji noskaņots."

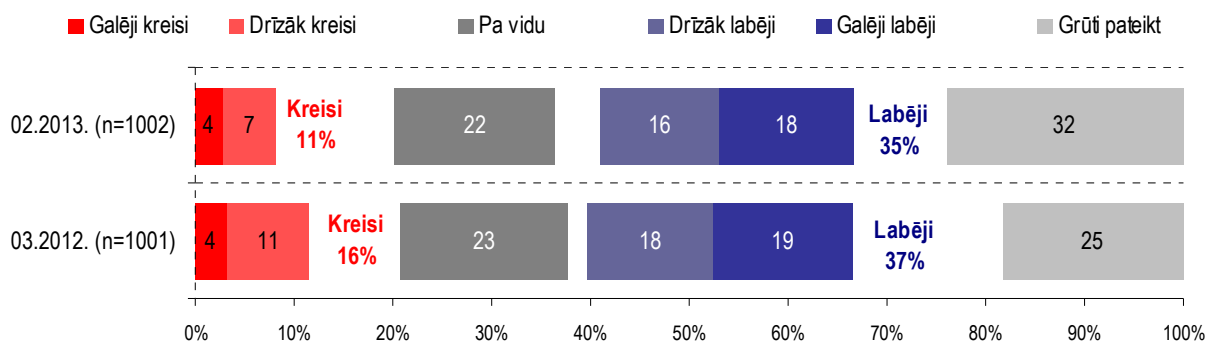
Bāze: visi respondenti, n=1002

SKDS dati

Salīdzinot 2012.gadā un 2013.gadā veikto pētījumu rezultātus, jāsecina, ka arī šogad iedzīvotāji sevi par labēji noskaņotiem atzinuši biežāk nekā par kreisi noskaņotiem. Tiesa, iedzīvotāji šogad retāk nekā pirms gada sevi identificējuši kā kreisi orientētus (2012.: 15%, 2013.: 11%), bet biežāk atturējušies novērtēt savu orientāciju (atbildi „grūti pateikt” 2012.gadā atzīmēja 25%, 2013.gadā: 32%).

Kreisie un labējie - pašvērtējums / 2012. un 2013.gada aptauju datu salīdzinājums

Q: "Domājot par Jūsu uzskatu sistēmu un vērtību orientācijām, vai Jūs vairāk esat kreisi vai labēji noskaņots? Savu vērtējumu, lūdzu, izsakiet 5 punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka Jūs esat pilnībā kreisi noskaņots, bet 5 – ka pilnībā labēji noskaņots."

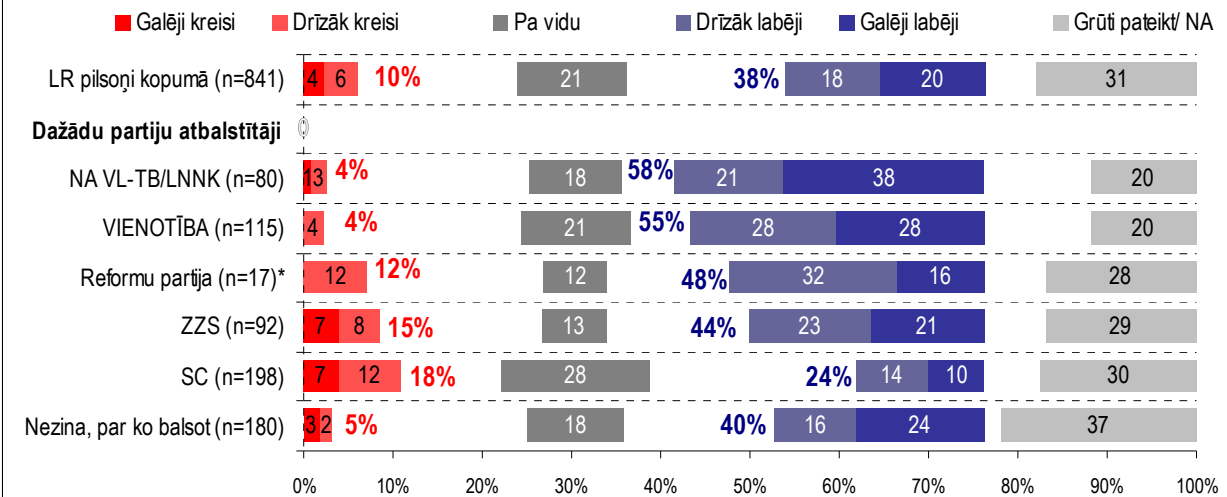
Bāze: visi respondenti, n skatīt grafikā

SKDS dati

Saskaņā ar aptaujas datiem, sevi par labēji noskaņotiem atzina vairāk nekā puse no VL-TB/LNNK (58%) un Vienotības (55%) atbalstītājiem. Biežāk nekā caurmērā sevi par kreisi noskaņotiem uzskatījuši SC (18%) un ZZS (15%) atbalstītāji (tiesa, arī šo partiju elektorātos vairāk ir to, kas sevi atzina par labēji noskaņotiem, attiecīgi 24% un 44%).

Kreiso un labējo īpatsvars dažādu partiju atbalstītāju vidū

Q: "Domājot par Jūsu uzskatu sistēmu un vērtību orientācijām, vai Jūs vairāk esat kreisi vai labēji noskaņots? Savu vērtējumu, lūdzu, izsakiet 5 punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka Jūs esat pilnībā kreisi noskaņots, bet 5 – ka pilnībā labēji noskaņots."

Bāze: LR pilsoņi, n skatīt grafikā

*Zemās bāzes dēļ iespējama augstāka statistiskā kļūda.

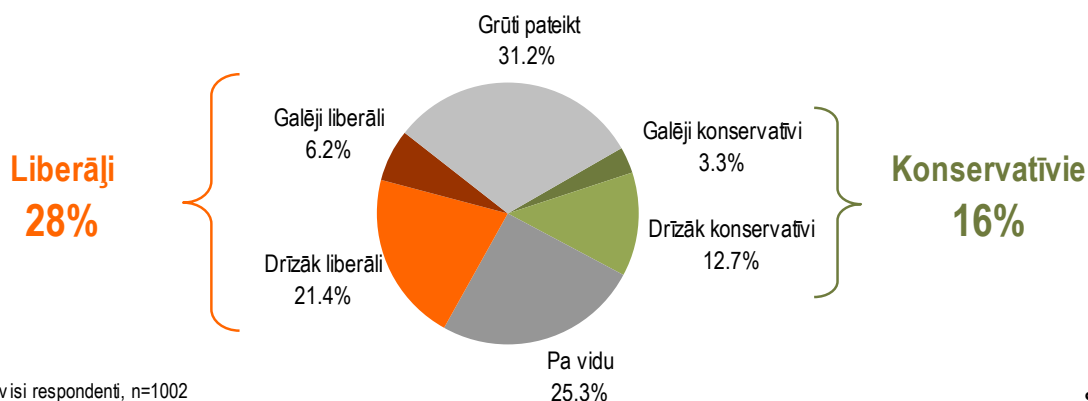
SKDS dati

2.2. Konservatīvie vai liberāļi

2013.gada februārī veiktās aptaujas rezultāti liecina, ka sevi par liberāli noskaņotiem iedzīvotāji atzinuši biežāk nekā par konservatīvi noskaņotiem. Par kopumā liberāli noskaņotiem sevi atzina 28% aptaujāto (tajā skaitā 6% atbildēja, ka ir „galēji liberāli” noskaņoti), bet par kopumā konservatīvi noskaņotiem sevi uzskatīja 16% Latvijas iedzīvotāju (tajā skaitā 3% atzina, ka ir „galēji konservatīvi” noskaņoti). To, ka ir noskaņoti „pa vidu”, atzīmēja 25% respondentu, bet 31% atturējās atbildēt uz šo jautājumu (atbilde „grūti pateikt”).

Konservatīvie un liberāļi - pašvērtējums

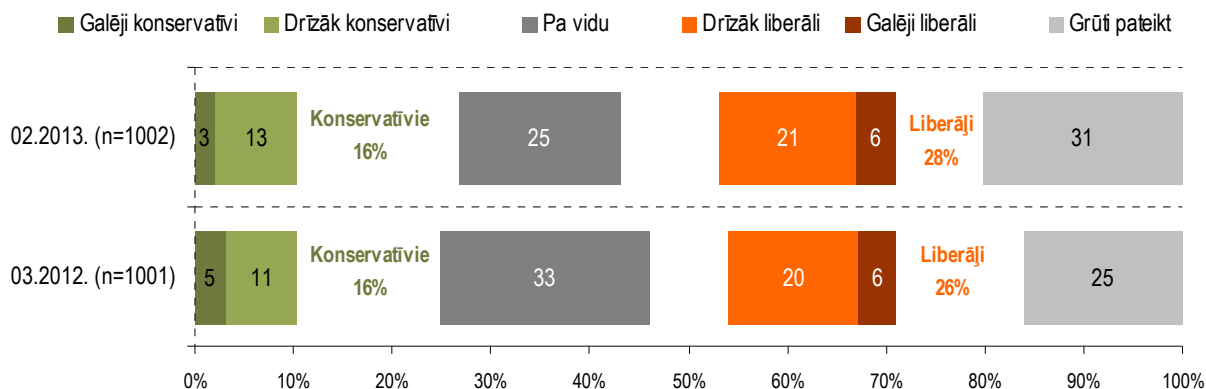
Q: "Un tagad pasakiet vai Jūs sevi vairāk uzskatāt par konservatīvi vai liberāli noskaņotu? Savu vērtējumu, lūdzu, izsakiet 5 punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka Jūs esat ļoti konservatīvi, bet 5 – ka ļoti liberāli noskaņots."

2012.gadā un 2013.gadā veikto pētījumu datu salīdzinājums liecina, ka iedzīvotāju pašidentifikācija nav būtiski mainījusies: par konservatīvi noskaņotiem sevi gan 2012.gadā, gan 2013.gadā atzina 16%, bet par liberāli noskaņotiem sevi 2012.gadā uzskatīja 26%, un 2013.gadā – 28% Latvijas iedzīvotāju. Jāpiebilst, ka šogad nedaudz retāk nekā pirms gada norādīta atbilde „pa vidu” (2012.: 33%, 2013.: 25%), bet lielāks ir to iedzīvotāju īpatsvars, kuri atturējās sniegt noteiktu atbildi (2012.gadā „grūti pateikt” atzīmēja 25%, 2013.gadā 31%).

Konservatīvie un liberāļi - pašvērtējums / 2012. un 2013.gada aptauju datu salīdzinājums

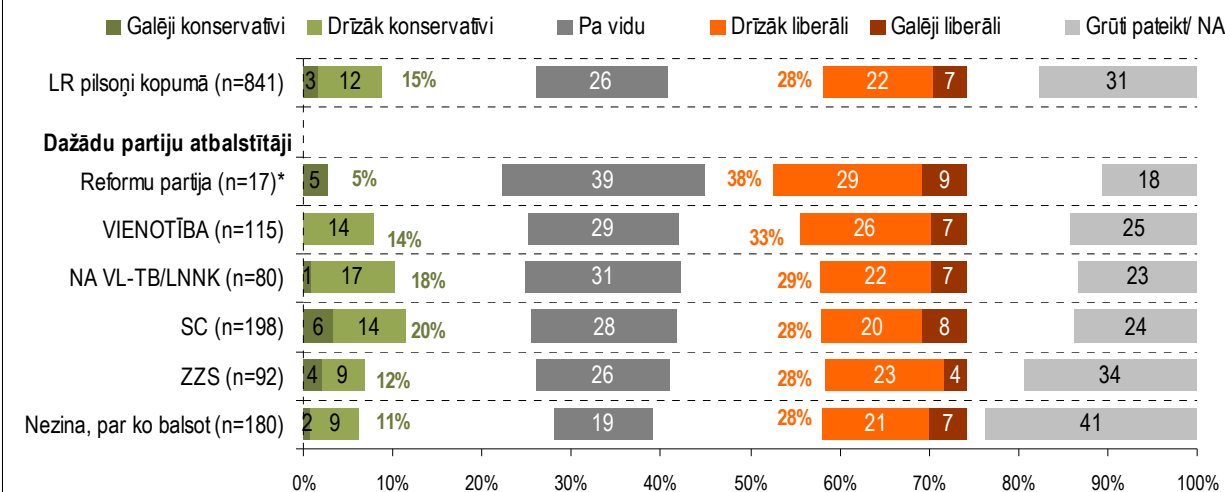
Q: "Un tagad pasakiet vai Jūs sevi vairāk uzskatāt par konservatīvi vai liberāli noskaņotu? Savu vērtējumu, lūdzu, izsakiet 5 punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka Jūs esat ļoti konservatīvi, bet 5 – ka ļoti liberāli noskaņots."

Raksturojot populārāko partiju atbalstītāju atbildes, jāatzīmē, ka Vienotības atbalstītāji biežāk nekā caurmērā sevi atzina par liberāli noskaņotiem (liberāli 33%, konservatīvi 14%). Arī citu partiju atbalstītāji sevi par liberāliem atzinuši biežāk nekā par konservatīviem, tiesa, biežāk nekā caurmērā sevi par konservatīviem atzina VL-TB/LNNK atbalstītāji (liberāli 29%, konservatīvi 18%) un SC atbalstītāji (liberāli 28%, konservatīvi 20%). Jāatzīmē, ka ZZS elektorāta atbildes (liberāli 28%, konservatīvi 12%) būtiski neatšķiras no atbildēm LR pilsoņu kopumā.

Konservatīvo un liberāļu īpatsvars dažādu partiju atbalstītāju vidū

Q: "Un tagad pasakiet vai Jūs sevi vairāk uzskatāt par konservatīvu vai liberāli noskaņotu? Savu vērtējumu, lūdzu, izsakiet 5 punktu skalā, kur 1 nozīmē, ka Jūs esat ļoti konservatīvi, bet 5 – ka ļoti liberāli noskaņots."

Bāze: LR pilsoņi, n skatīt grafikā

*Zemās bāzes dēļ iespējama augstāka statistiskā kļūda.

SKDS dati

2.3. Valsts galvenie uzdevumi – sociālistisks, konservatīvs vai liberāls pieprasījums

Lai noskaidrotu, vai Latvijas iedzīvotāji dod priekšroku sociālistiskam, konservatīvam vai liberālam skatījumam, aptaujas dalībniekiem tika lūgts iepazīties ar trīs konkurējošiem valsts galveno uzdevumu aprakstiem (ideoloģiskām koncepcijām) un izvēlēties to, kura, viņuprāt, vislabāk atspoguļo valsts galvenos uzdevumus. Ideoloģisko koncepciju nosaukumi respondentiem netika norādīti, kas nozīmē, ka viņi savas izvēles izdarīja, balstoties uz šo koncepciju saturu, nevis nosaukumiem.

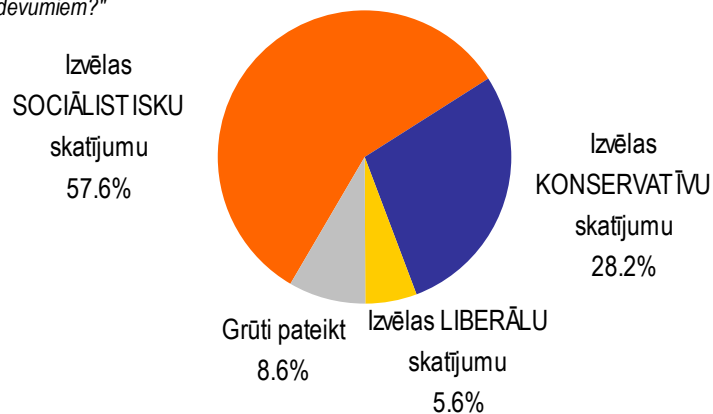
Respondentiem tika piedāvāti šādi valsts galveno uzdevumu apraksti:

SOCIĀLISTISKS skatījums	Valstij ir jārūpējas par sociālo taisnīgumu un vienlīdzību, jāgādā par visiem iedzīvotājiem un jānodrošina visiem bez izņēmuma pienācīgs dzīves līmenis. Valstij ir jā saglabā kontrole par stratēģiski svarīgajām nozarēm un ar nodokļu palīdzību jāpārdala bagātība. Valstij ir jāgarantē visu sabiedrības locekļu vienlīdzība.
KONSERVATĪVS skatījums	Valstij ir jānodrošina kārtība, drošība un likuma vara. Ir nepieciešama stipra policija un armija. Valstij ir jā rūpējas par tradīciju saglabāšanu, morāles normām un patriotismu, jāatbalsta baznīca. Jāgādā, lai valstī būtu patstāvīgi, nodrošināti un iniciatīvas pilni pilsoņi. Valstij ir jāstimulē biznesa attīstība un uzņēmējdarbības iniciatīva.
LIBERĀLS skatījums	Valstij, vispirmām kārtām, ir jānodrošina cilvēka tiesības un brīvības, jo tikai atsevišķs, privāts indivīds ir galvenā vērtība. Indivīdu politiskās un morālās tiesības ir jāstāda augstāk par sabiedrības interesēm. Valsts vara pār cilvēku ir jāierobežo, tās funkcijas – jāsamazina līdz minimumam. Valstij galvenokārt ir tikai jāseko līdzi spēles noteikumiem – visu pārējo regulē brīvais tirgus un brīva konkurence.

Saskaņā ar 2013.gada februārī veiktās aptaujas datiem lielākā daļa Latvijas iedzīvotāju (58%), domājot par valsti un tās galvenajiem uzdevumiem, izvēlētos sociālistisku modeli. Visretāk (tikai 6%) iedzīvotāji izvēlējušies liberālu valsts attīstības koncepciju, bet 28% izvēlējas konservatīvu skatījumu.

Valsts galvenie uzdevumi - sociālistisks, konservatīvs vai liberāls pieprasījums

Q: "Domājot par valsti un tās galvenajiem uzdevumiem, kurš no sekojošajiem aprakstiem vislabāk atspoguļo to, kādiem, Jūsaprāt, būtu jābūt valsts galvenajiem uzdevumiem?"

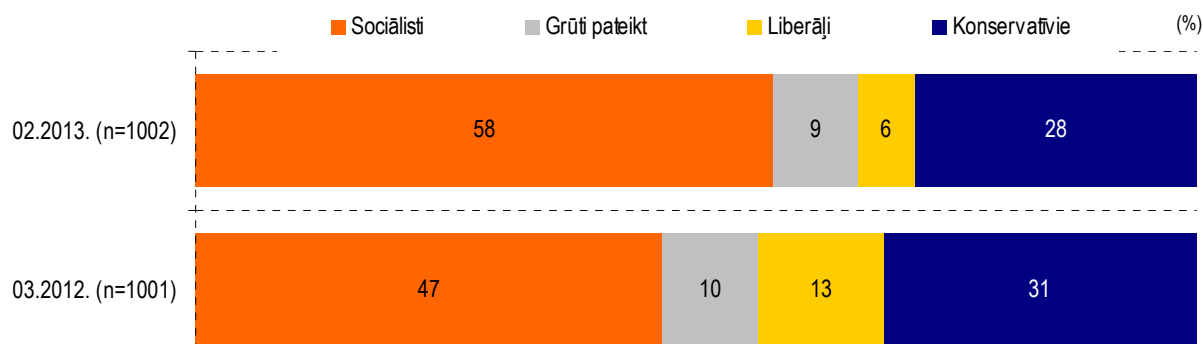
Bāze: visi respondenti, n=1002

SKDS dati

Salīdzinot 2012.gadā un 2013.gadā veikto aptauju rezultātus, jāsecina, ka šogad iedzīvotāji biežāk nekā pirms gada, domājot par valsti un tās galvenajiem uzdevumiem, izvēlējušies sociālistisku modeli (2012.: 47%, 2013.: 58%), un retāk par piemērotiem atzinuši konservatīvu (2012.: 31%, 2013.: 28%) vai liberālu (2012.: 13%, 2013.: 6%) modeli.

Valsts galvenie uzdevumi - sociālistisks, konservatīvs vai liberāls pieprasījums / 2012. un 2013.gada aptauju datu salīdzinājums

Q: "Domājot par valsti un tās galvenajiem uzdevumiem, kurš no sekojošajiem aprakstiem vislabāk atspoguļo to, kādiem, Jūsaprāt, būtu jābūt valsts galvenajiem uzdevumiem?" / uzdevumu apraksti ir aizstāti ar apzīmējumiem "sociālisti", "konservatīvie" un "liberāļi"

Bāze: visi respondenti, n skatīt grafikā

SKDS dati

Pētījuma rezultāti liecina, ka gandrīz visās analizētajās sociāli demogrāfiskajās grupās lielākā daļa aptaujāto izvēlējas sociālistisko skatījumu, domājot par valsti un tās galvenajiem uzdevumiem.

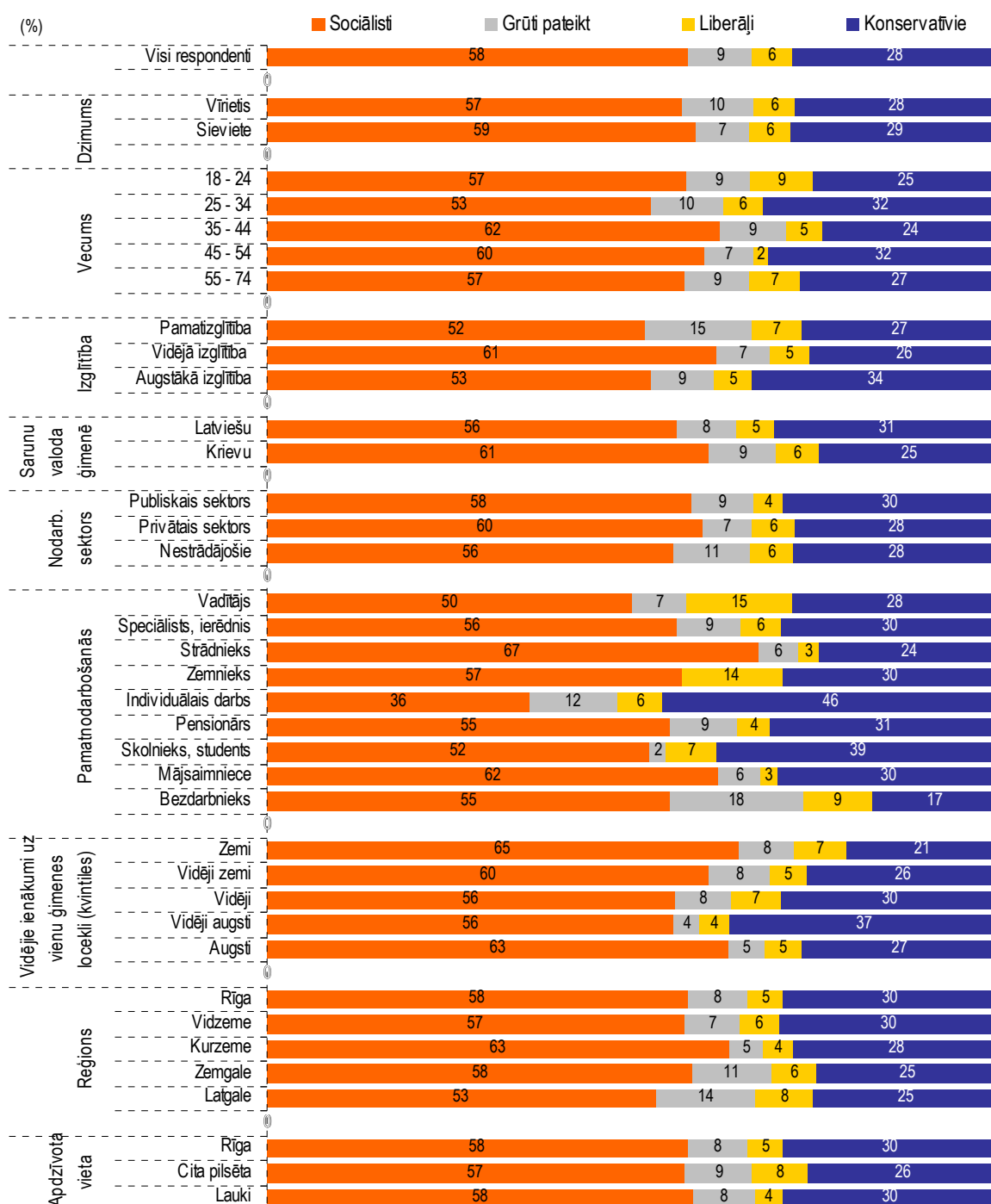
Latvijas iedzīvotāji, kuri ģimenē galvenokārt sarunājas latviešu valodā, biežāk (31%) nekā respondenti ar krievu sarunvalodu (25%) izvēlas konservatīvo modeli. Savukārt aptaujātie ar krievu sarunvalodu biežāk (61%) nekā tie, kuri galvenokārt runā latviešu valodā (56%), izvēlējušies sociālistisko skatījumu.

Visās vecuma grupās dominē sociālistiskais modelis (53%-62%), bet liberālo skatījumu biežāk nekā caurmērā izvēlējušies jaunieši vecumā no 18 līdz 24 gadiem (9%), savukārt konservatīvo skatījumu biežāk nekā caurmērā izvēlējušies iedzīvotāji vecumā no 25 līdz 34 gadiem (32%) un no 45 līdz 54 gadiem (32%).

Dati liecina, ka respondenti ar augstāko izglītību biežāk nekā caurmērā izvēlējušies konservatīvo modeli (34%), bet iedzīvotāji ar vidējo izglītību – sociālistisko modeli (61%).

Valsts galvenie uzdevumi - sociālistisks, konservatīvs vai liberāls pieprasījums / sociālās un demogrāfiskās grupas

Q: "Domājot par valsti un tās galvenajiem uzdevumiem, kurš no sekojošajiem aprakstiem vislabāk atspoguļo to, kādiem, Jūsaprāt, būtu jābūt valsts galvenajiem uzdevumiem?" / uzdevumu apraksti ir aizstāti ar apzīmējumiem "sociālisti", "konservatīvie" un "liberāļi"

Bāze: visi respondenti, n - skatīt respondentu soc. dem. profila aprakstu

SKDS dati

Interesanti atzīmēt, ka visās ienākumu grupas dominē sociālistiskais skatījums, un visbiežāk sociālistisko modeli izvēlējušies iedzīvotāji ar zemākajiem (65%) un ar augstākajiem (63%) ienākumiem (grupās ar vidējiem ienākumiem to atzīmēja 56%-60%). Konservatīvo modeli visbiežāk izvēlējušies aptaujātie ar vidēji augstiem ienākumiem (37%, citās ienākumu grupas 21%-30%).

Analizējot datus atkarībā no respondentu pamatnodarbošanās, jāatzīmē, ka sociālistisko modeli biežāk izvēlējušies strādnieki (67%) un mājsaimnieces (62%), konservatīvo modeli – pašnodarbinātie (46%) un skolēni, studenti (39%), savukārt liberālo modeli – vadītāji (15%) un zemnieki (14%) (tiesa, tā kā atsevišķās pašnodarbināto grupās ir salīdzinoši neliels respondentu skaits, jāreķinās ar augstāku statistisko kļūdu).

Būtiski neatšķiras atbildes grupās ar atšķirīgu dzīvesvietas urbanizācijas līmeni (Rīgā, citās pilsētās un laukos). Salīdzinot atbildes reģionos, var konstatēt, ka sociālistisko modeli visbiežāk izvēlējušies Kurzemē dzīvojošie (63%, citos reģionos 53%-58%).

Biežāk nekā caurmērā atbalstu sociālistiskajam modelim pauduši ZZS (74%) un SC (63%) atbalsītāji.

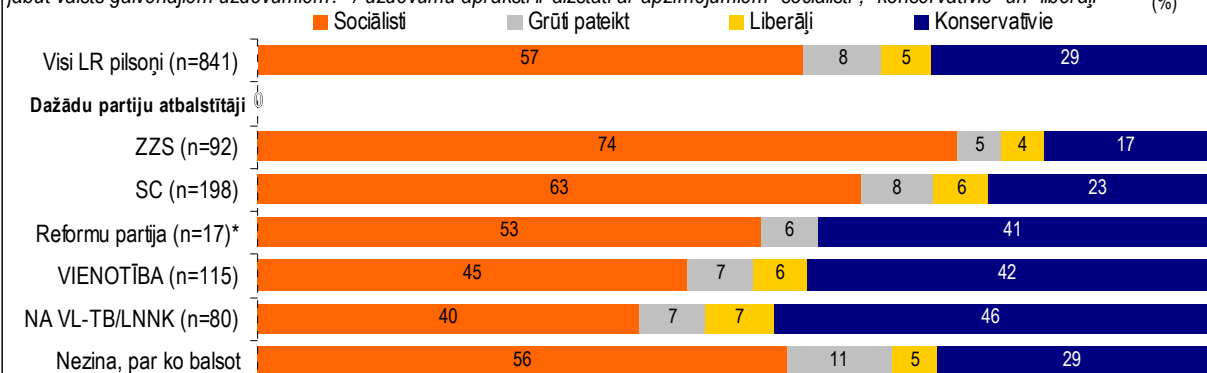
Savukārt VL-TB/LNNK elektorātā atbalsts konservatīvajam modelim pausts biežāk (46%) nekā sociālistiskajam modelim (40%).

Vienotības atbalsītāji sociālistisko un konservatīvo skatījumu izvēlējušies gandrīz vienlīdz bieži (attiecīgi 45% un 42%).

Liberālajam modelim visu partiju elektorātos pausts salīdzinoši ļoti neliels atbalsts (4%-7%).

Valsts galvenie uzdevumi - sociālistisks, konservatīvs vai liberāls pieprasījums / dažādu partiju atbalsītāju atbildes

Q: "Domājot par valsti un tās galvenajiem uzdevumiem, kurš no sekojošajiem aprakstiem vislabāk atspoguļo to, kādiem, Jūsaprāt, būtu jābūt valsts galvenajiem uzdevumiem?" / uzdevumu apraksti ir aizstāti ar apzīmējumiem "sociālisti", "konservatīvie" un "liberāļi" (%)

Bāze: LR pilsoņi, n - skatīt grafikā

*Zemās bāzes dēļ iespējama augstāka statistiskā kļūda

SKDS dati

2.4. Dažādu ideju īstenošanas vēlamība Latvijā

Tika novērtēti arī sabiedrības uzskati par dažādu ideju īstenošanas vēlamību Latvijā retorikas līmenī – tas ir, neizklāstot atslēgas vārdos ietverto ideju jēgu, bet gan tikai lūdzot paust attieksmi pret atsevišķu ideoloģiju nosaukumiem un sabiedrisko iekārtu veidiem.

2013.gada februārī veiktās aptaujas rezultāti liecina, ka biežāk par vēlamu nekā par nevēlamu Latvijas iedzīvotāji ir uzskatījuši sociāldemokrātijas un liberālisma īstenošanu Latvijā.

Kopumā visbiežāk (43%) par vēlamu atzīta sociāldemokrātisko ideju īstenošana Latvijā, pretēju viedokli – ka tā nav vēlama – pauda 23% respondentu.

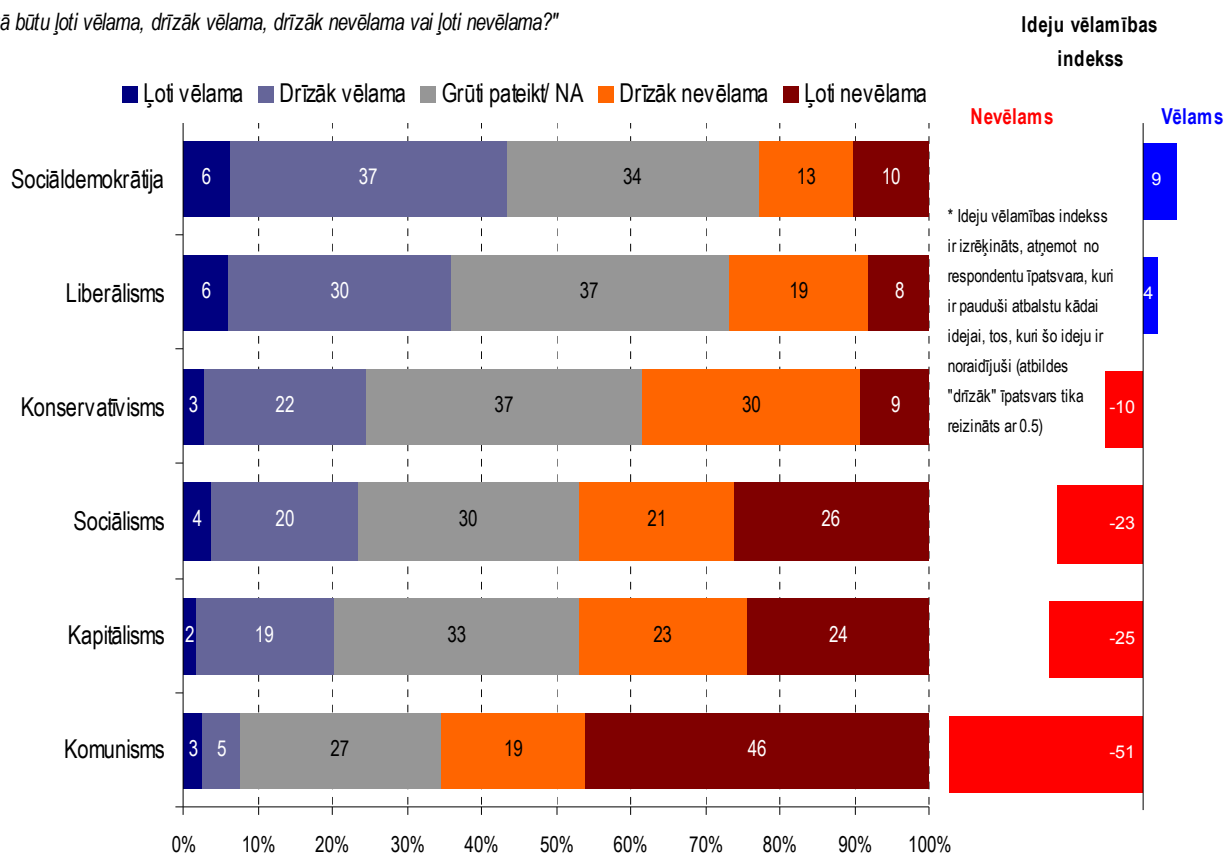
Liberālisma ideju īstenošanu Latvijā kopumā par vēlamu atzina 36%, bet par nevēlamu – 27% respondentu.

Savukārt par kopumā nevēlamu biežāk nekā vēlamu iedzīvotāji atzina konservatīvisma (25% to atzina par vēlamu, 39% par nevēlamu), sociālisma (24% to atzina par vēlamu, 47% par nevēlamu) un kapitālisma (21% to atzina par vēlamu, 47% par nevēlamu) ideju īstenošanu Latvijā.

Visbiežāk (65%) par nevēlamu uzskatīta komunisma ideju īstenošana Latvijā (par vēlamu to atzina tikai 8%).

Dažādu ideju īstenošanas vēlamība Latvijā

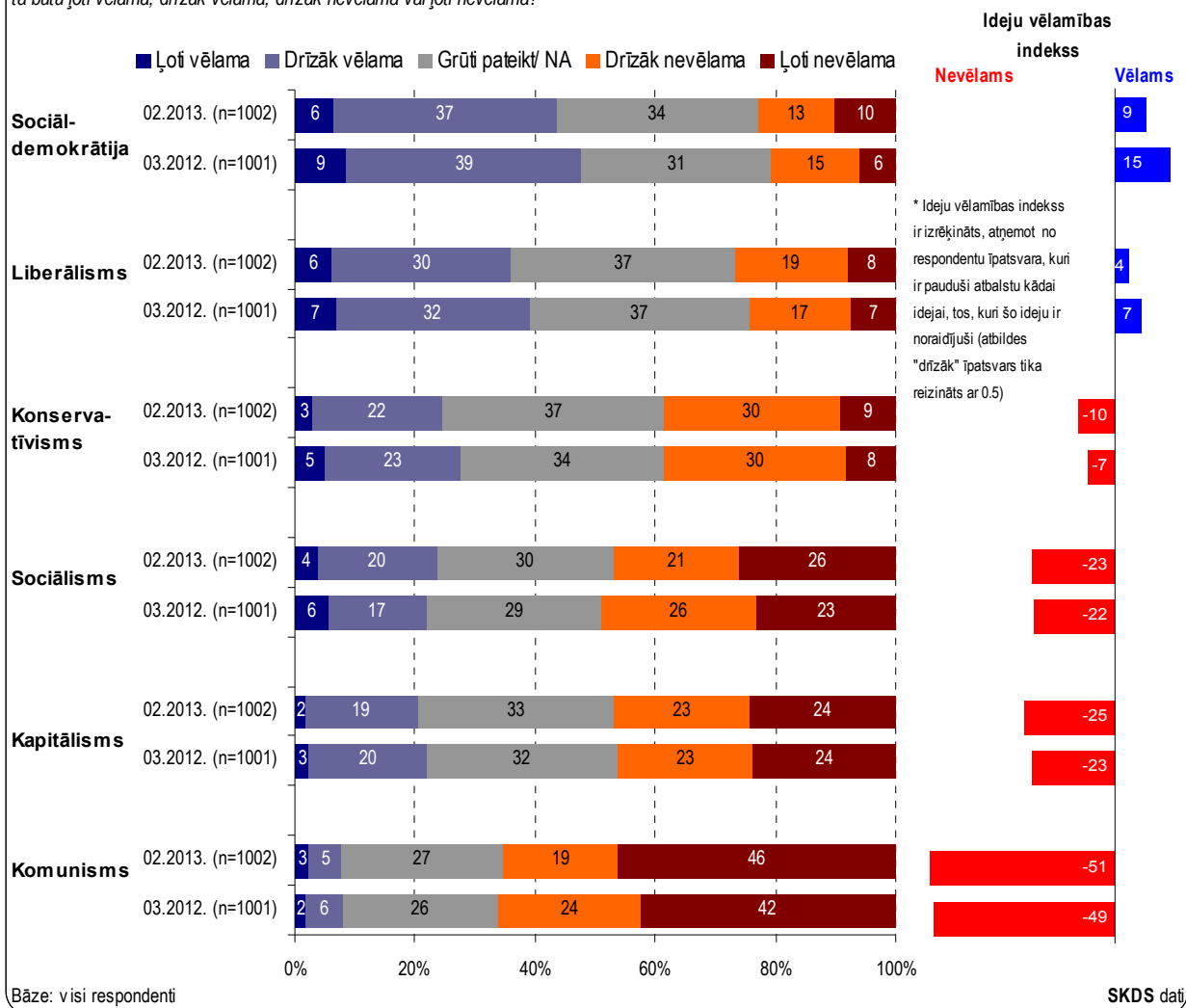
Q: "Domājot par Latviju un tās dažādiem iespējamajiem attīstības virzieniem nākotnē, cik vēlama, Jūsaprāt, būtu sekojošu ideju īstenošana Latvijā? Vai tā būtu ļoti vēlama, drīzāk vēlama, drīzāk nevēlama vai ļoti nevēlama?"

Salīdzinot 2012.gadā un 2013.gadā veikto pētījumu rezultātus, jāsecina, ka šogad kopumā mazinājies atbalsts sociāldemokrātijas, liberālisma un konservatīvisma ideju īstenošanai Latvijā.

Dažādu ideju īstenošanas vēlamība Latvijā / 2012. un 2013.gada aptauju datu salīdzinājums

Q: "Domājot par Latviju un tās dažādiem iespējamajiem attīstības virzieniem nākotnē, cik vēlama, Jūsaprāt, būtu sekojošu ideju īstenošana Latvijā? Vai tā būtu ļoti vēlama, drīzāk vēlama, drīzāk nevēlama vai ļoti nevēlama?"

PIELIKUMI

SKDS 2013. gada februāra Latvijas iedzīvotāju aptaujas tehniskā informācija

PĒTĪJUMA VEICĒJS	Pētījumu centrs SKDS
ĢENERĀLAIS KOPUMS	Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 74 gadiem
PLĀNOTĀS IZLASES APJOMS	1000 respondenti (ģenerālajam kopumam reprezentatīva izlase)
SASNIEGTĀS IZLASES APJOMS	1002 respondenti
IZLASES METODE	Stratificētā nejaušā izlase
STRATIFIKĀCIJAS PAZĪMES	Administratīvi teritoriālā
APTAUJAS VEIKŠANAS METODE	Tiešās intervijas respondentu dzīves vietās
ĢEOGRĀFISKAIS PĀRKLĀJUMS	Visi Latvijas reģioni (116 izlases punkti)
APTAUJAS VEIKŠANAS LAIKS	No 09.02.2013. līdz 24.02.2013.

SASNIEGTĀS IZLASES SALĪDZINĀJUMS AR STATISTIKU PAR IEDZĪVOTĀJIEM

	Respondentu skaits izlasē (%) pirms svēršanas	Respondentu skaits izlasē (%) pēc svēršanas	LR IeM PMLP Iedz. reģ. dati uz 21.01.2013.
KOPĀ	100.0	100.0	100.0

REĢIONS

Rīga	32.2	31.7	31.7
Pierīga	16.9	17.8	17.8
Vidzeme	10.4	10.2	10.2
Kurzeme	12.8	13.1	13.1
Zemgale	13.2	12.3	12.3
Latgale	14.6	14.9	14.9

DZIMUMS

Vīrieši	44.6	47.4	47.4
Sievietes	55.4	52.6	52.6

TAUTĪBA

Latvieši	60.8	58.2	58.2
Citi	39.2	41.8	41.8

VECUMS

18 - 24 g.v.	11.5	12.8	12.8
25 - 34 g.v.	19.9	20.3	20.3
35 - 44 g.v.	18.3	18.6	18.6
45 - 54 g.v.	16.6	19.2	19.2
55 - 74 g.v.	33.8	29.2	29.2

Dati tika svērti pēc pazīmēm: reģions, tautība, dzimums, vecums. Šajā materiālā norādīti svērti procenti un nesvērts skaits.

Daļā grafiku dati noapaļoti līdz veseram skaitlim. Noapaļošanas dēļ iespējama nobīde par vienu procenta punktu.

Pētījuma darba grupa

Materiālu sagatavoja	Arnīs Kaktiņš, Ieva Strode, Zanda Rutkovska, Inese Ilmere, Anna Sovina, Jūlija Ponomarjova, Kristina Požaricka
Aptauju vadīja	Vineta Zeiferte
Datu masīvu veidoja	Liene Līvmane

Iedzīvotāju (respondentu) grupu apzīmējumu skaidrojums

REĢIONS (vēlēšanu apgabali)

- *Rīga* – Rīgas pilsēta
- *Vidzeme* – **Pilsētas:** Jūrmala, Valmiera. **Novadi:** Alojas, Alūksnes, Amatas, Apes, Ādažu, Babītes, Baldones, Beverīnas, Burtnieku, Carnikavas, Cesvaines, Cēsu, Ērgļu, Garkalnes, Gulbenes, Ikšķiles, Inčukalna, Jaunpiebalgas, Kocēnu, Krimuldas, Ķeguma, Ķekavas, Lielvārdes, Limbažu, Līgatnes, Lubānas, Madonas, Mazsalacas, Mālpils, Mārupes, Naukšēnu, Ogres, Olaines, Pārgaujas, Priekuļu, Raunas, Ropažu, Rūjienas, Salacgrīvas, Salaspils, Saulkrastu, Sējas, Siguldas, Smiltenes, Stopiņu, Strenču, Valkas, Varakļānu, Vecpiebalgas novads.
- *Kurzeme* – **Pilsētas:** Ventspils, Liepāja. **Novadi:** Aizputes, Alsungas, Brocēnu, Dundagas, Durbes, Grobiņas, Kuldīgas, Mērsraga, Nīcas, Pāvilostas, Priekules, Rojas, Rucavas, Saldus, Skrundas, Talsu, Vaiņodes, Ventspils novads.
- *Zemgale* – **Pilsētas:** Jelgava, Jēkabpils. **Novadi:** Aizkraukles, Aknīstes, Auces, Bauskas, Dobeles, Engures, Iecavas, Jaunjelgavas, Jaunpils, Jelgavas, Jēkabpils, Kandavas, Kokneses, Krustpils, Neretas, Ozolnieku, Pļaviņu, Rundāles, Salas, Skrīveru, Tērvetes, Tukuma, Vecumnieku, Viesītes novads.
- *Latgale* – **Pilsētas:** Daugavpils, Rēzekne. **Novadi:** Aglonas, Baltinavas, Balvu, Ciblas, Dagdas, Daugavpils, Ilūkstes, Kārsavas, Krāslavas, Līvānu, Ludzas, Preiļu, Rēzeknes, Riebiņu, Rugāju, Vārkavas, Viļakas, Viļānu, Zilupes novads.

APDZĪVOTĀS VIETAS TIPS

- *Rīga* - Rīgas pilsēta.
- *Cita pilsēta* - Daugavpils, Liepāja, Jelgava, Jūrmala, Ventspils, Rēzekne, Valmiera, Jēkabpils un citas pilsētas.
- *Lauki* - pagasti, lauku viensētas.

IZGLĪTĪBA

- *Pamatizglītība* – respondents ar pamata vai nepabeigtu vidējo izglītību.
- *Vidējā* – respondents ar vispārējo vidējo vai vidējo speciālo izglītību.
- *Augstākā* – respondents ar augstāko vai nepabeigtu augstāko izglītību.

NODARBINĀTĪBAS SEKTORS

- *Publiskais sektors* - respondenti, kuri strādā valsts vai pašvaldības iestādēs vai uzņēmumos ar valsts vai pašvaldības kapitālu.
- *Privātais sektors* - respondenti, kuri strādā uzņēmumos ar privāto kapitālu.
- *Nestrādā* - respondenti: mājsaimnieces, pensionāri, skolēni, studenti, bezdarbnieki.

PAMATNODARBOŠANĀS

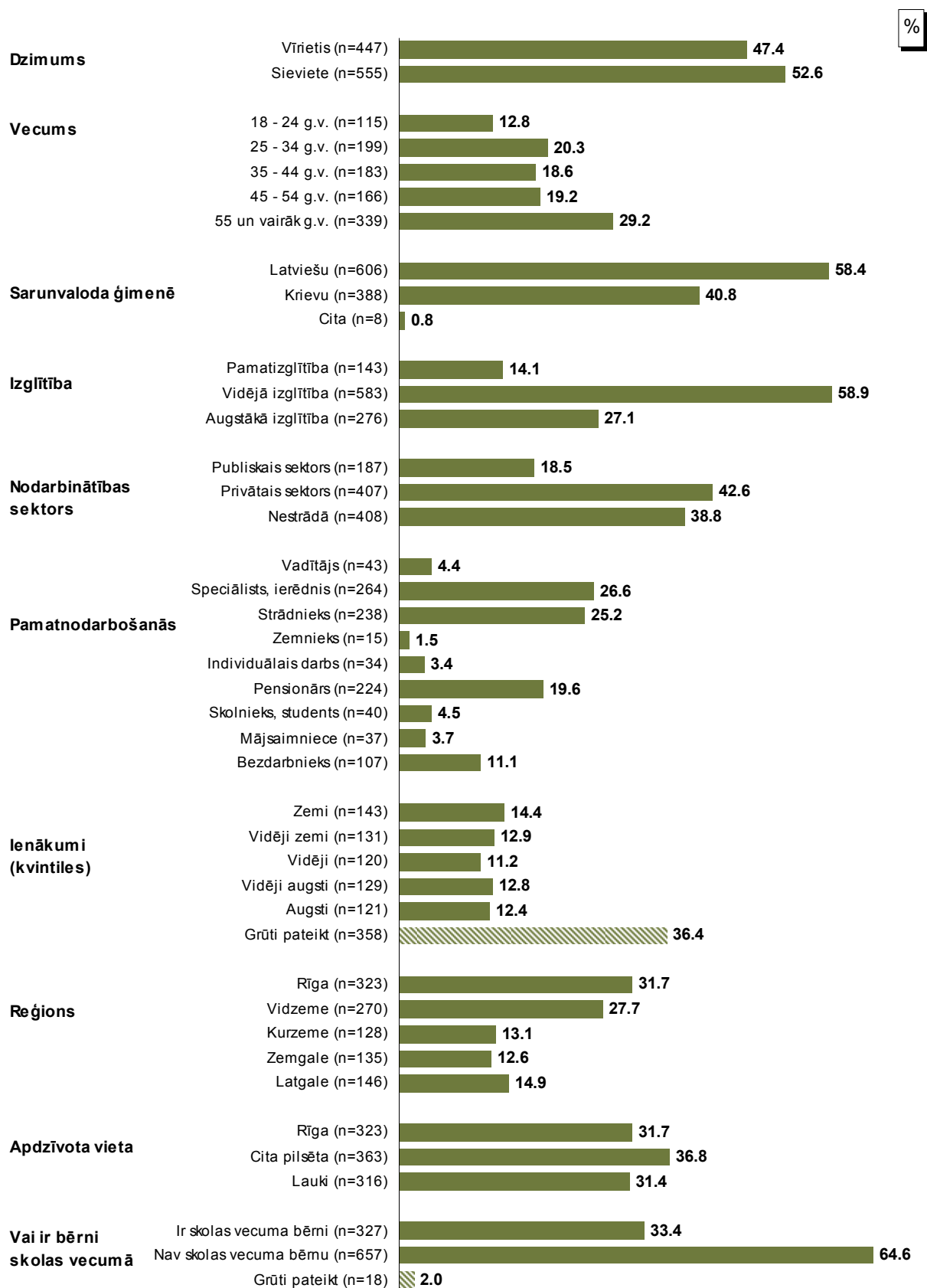
- *Vadītājs* - augstākā vai vidējā līmeņa vadītājs: uzņēmuma, firmas, organizācijas, nodaļas vadītājs, vadošais speciālists uzņēmumā, iestādē.
- *Speciālists, ierēdnis* - ierēdnis vai darbinieks valsts, pašvaldību iestādē vai privātā uzņēmumā; nestrādā fizisku darbu.
- *Strādnieks* - ierindas darbinieks rūpniecībā, celtniecībā, lauksaimniecībā, tirdzniecībā, apkalpojošajā sfērā, sabiedriskajā ēdināšanā; strādā fizisku darbu.
- *Zemnieks* - persona, kas strādā sev piederošā lauku saimniecībā.
- *Individuālais darbs* - pats sev darba devējs, arī profesionāls speciālists (advokāts, ārsts u.tml.), uzņēmuma īpašnieks.
- *Pensionārs* - persona, kas ir pensijā un nestrādā algotu darbu, arī invaliditātes pensionārs.
- *Skolnieks, students* - persona, kas mācās dienas nodaļā kādā no mācību iestādēm.
- *Mājsaimniece* - persona, kas ir mājsaimnieks vai mājsaimniece un pašlaik nestrādā algotu darbu; arī ja atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā.
- *Bezdarbnieks* - persona, kas ir darba spējīgā vecumā un nekur nestrādā.

IENĀKUMU LĪMENIS

Ienākumi uz vienu ģimenes locekli mēnesī, ieskaitot visus ienākumus (algas, stipendijas, pabalstus, pensijas utt.) pēc nodokļu nomaksas. Ienākumi dalīti kvintilēs.

- *Zemi* – līdz Ls100.
- *Vidēji zemi* – no Ls101 līdz Ls150.
- *Vidēji* – no Ls151 līdz Ls199.
- *Vidēji augsti* – no Ls200 līdz Ls250.
- *Augsti* – Ls251 un vairāk.

Respondentu sociāli demogrāfiskais profils

Mērķa grupa: visi respondenti, n=1002; 2013. gada februāra aptaujas dati

Pētījumu rezultātu statistiskās kļūdas novērtēšanas tabula

Pētījuma rezultātos vienmēr pastāv zināma *statistiskās kļūdas* varbūtība. Analizējot un interpretējot pētījumā iegūtos rezultātus, to vajadzētu ņemt vērā. Tās atšķirības, kuras iekļaujas statistiskās kļūdas robežās jeb ir mazākas par to, var uzskatīt par *nenozīmīgām*.

Statistiskā kļūda tiek aprēķināta pēc sekojošas formulas:

$$SK = q \times \sqrt{\pi \times (100 - \pi) / n}$$

kur:

SK - statistiskā kļūda

q - koeficients, kas pie 95% varbūtības ir vienāds ar 1.96

π - pētījumā iegūtais respondentu atbilžu procentuālais sadalījums

n - respondentu skaits

Lai ērtāk un ātrāk noteiktu statistisko mērījuma kļūdu, ir lietderīgi izmantot statistiskās kļūdas novērtēšanas tabulu.

PĒTĪJUMA REZULTĀTU STATISTISKĀS KĻŪDAS NOVĒRTĒŠANAS TABULA (ar 95 % varbūtību)

Procentuālais atbilžu sadalījums (%)	Respondentu skaits [n] =															
	50	75	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	1100	1200	1500	2000
1 vai 99	2.8	2.2	1.9	1.4	1.1	1.0	0.9	0.8	0.7	0.7	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.4
2 vai 98	3.9	3.2	2.7	1.9	1.6	1.4	1.2	1.1	1.0	1.0	0.9	0.9	0.8	0.8	0.7	0.6
4 vai 96	5.4	4.5	3.8	2.7	2.2	1.9	1.7	1.6	1.5	1.4	1.3	1.2	1.2	1.1	1.0	0.9
6 vai 94	6.6	5.4	4.7	3.3	2.7	2.3	2.0	1.9	1.8	1.7	1.6	1.5	1.4	1.3	1.2	1.0
8 vai 92	7.5	6.1	5.3	3.8	3.1	2.7	2.4	2.2	2.0	1.9	1.8	1.7	1.6	1.5	1.4	1.2
10 vai 90	8.3	6.8	5.9	4.2	3.4	2.9	2.6	2.4	2.2	2.0	2.0	1.9	1.8	1.7	1.5	1.3
12 vai 88	9.0	7.4	6.4	4.5	3.7	3.2	2.9	2.6	2.4	2.3	2.1	2.0	1.9	1.8	1.6	1.4
15 vai 85	9.9	8.0	7.0	5.0	4.0	3.5	3.1	2.9	2.6	2.5	2.3	2.2	2.1	2.0	1.8	1.6
18 vai 82	10.7	8.7	7.5	5.3	4.4	3.8	3.4	3.0	2.9	2.7	2.5	2.4	2.3	2.2	1.9	1.7
20 vai 80	11.1	9.1	7.8	5.5	4.5	3.9	3.5	3.2	3.0	2.8	2.6	2.5	2.4	2.3	2.0	1.8
22 vai 78	11.5	9.4	8.1	5.7	4.7	4.1	3.6	3.3	3.1	2.9	2.7	2.6	2.5	2.4	2.1	1.8
25 vai 75	12.0	9.8	8.5	6.0	4.9	4.2	3.8	3.5	3.2	3.0	2.8	2.7	2.6	2.5	2.2	1.9
28 vai 72	12.5	10.2	8.8	6.2	5.1	4.4	3.9	3.6	3.3	3.1	2.9	2.8	2.7	2.5	2.3	2.0
30 vai 70	12.7	10.4	9.0	6.4	5.2	4.5	4.0	3.7	3.4	3.2	3.0	2.8	2.7	2.6	2.3	2.0
32 vai 68	12.9	10.6	9.1	6.5	5.3	4.6	4.1	3.7	3.5	3.2	3.1	2.9	2.8	2.6	2.4	2.1
35 vai 65	13.2	10.8	9.4	6.6	5.4	4.7	4.2	3.8	3.5	3.3	3.1	3.0	2.8	2.7	2.4	2.1
40 vai 60	13.6	11.1	9.6	6.8	5.5	4.8	4.3	3.9	3.6	3.4	3.2	3.0	2.9	2.8	2.5	2.2
45 vai 55	13.8	11.3	9.8	6.9	5.6	4.9	4.4	4.0	3.7	3.5	3.3	3.1	2.9	2.8	2.5	2.2
50 vai 50	13.9	11.3	9.8	6.9	5.7	4.9	4.4	4.0	3.7	3.5	3.3	3.1	3.0	2.8	2.5	2.2

Lai noteiktu statistisko mērījuma kļūdu, ir jāzina nesvērts respondentu skaits attiecīgajā grupā un rezultāts procentos. Izmantojot šos lielumus, tabulas attiecīgajā iedaļā var atrast statistiskās mērījuma kļūdas robežas +/- procentos ar **95% varbūtību**.

Piemēram, ja pētījuma rezultātā no visiem aptaujātajiem Latvijas iedzīvotājiem (respondentu skaits n=1029) tiek iegūta mērķa grupa 10.0%, kas pauž apstiprinošu attieksmi pret spriedumu vai izteikumu "X", tad ar 95% varbūtību var teikt, ka statistiskā mērījuma kļūda šeit ir +/- 1.9% robežās. No tā izriet, ka mērķa grupa, kura identificē sevi ar spriedumu vai izteikumu "X", ir no 8.1% līdz 11.9%.

SKDS

sabiedriskās domas pētījumu centrs

Baznīcas iela 32-2, Rīga, Latvija, LV-1010

Tālr.: 67 312 876, fakss: 67 312 874

E-mail: skds@skds.lv

www.skds.lv